

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРВИННОГО ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА

Облік молока можна умовно поділити на два види — племінний і господарський облік. Облік молочної продукції ведеться як в кількісних, так і в якісних показниках. Основними показниками для аналізу молока є вміст жиру, білку, кислотність по Тернеру, густина, ступінь чистоти, бактеріальна забрудненість, органолептична оцінка, температура та інші. Зміна хімічного складу молока зумовлює відповідні зміни його фізичних властивостей. Узагальнюючим показником таких змін може бути температура замерзання (точка кристалізації), яка для натурального молока відповідає значенням в межах 0,515—0,545 °С. Фальсифікація молока водою зумовлює зменшення цього показника до 0,500 °С, а зняття вершків навпаки — його зростання до 0,560 °С. Склад молока може змінюватись також під впливом реалізованої системи технологій (умови годівлі, утримання, відтворення), природнокліматичних факторів. Значні зміни показників якості молока зумовлюють розрахункові параметри одержаної продукції. Ці коливання настільки значимі, що можуть становити 30—50 % від середньодобового удою, а в м'ясному скотарстві — це значне зменшення живої маси телят при відлученні.

Оперативне втручання в технологічний процес дозволяє усунути негативні фактори виробництва. Дослід, проведений у спецгоспі «Рея» Житомирської області, показав, що при доїнні корів на «Тандемі» від тривалого переохолодження у секціях-накопичувачах (2—3 години) середньодобовий удій знижувався на 15—25 %. Переохолодження тварин було зумовлено обмеженою рухомістю і спрощеною конструкцією приміщення для переддоїльних боксів. За таких умов лактаційна крива набуває двох і більше максимумів.

Система контролю за спадом продуктивності може базуватись на інтегральному обчисленні даних первинного обліку. Розглянемо один із прикладів таких розрахунків. Із практики відомо, що рівня максимального добового удою корови молочних порід досягають на 3—4 місяць лактації, тоді як м'ясні породи на 1—2 місяць лактації. Однак, за несприятливих умов годівлі та утримання відбувається спад продуктивності і наступне відновлення

потенційної продуктивності, яка вже не досягає попереднього максимуму.

З практики відомо, що продуктивність корів на 3—5-й лактаціях може зростати у декілька разів. Усупереч такій закономірності на молочних фермах із машинним доїнням корів за перші дві лактації вибраковка корів перевищує 50 %. У зв'язку з цим первинний облік на молочній фермі доцільно доповнити відповідним програмним забезпеченням «Аналіз молочної продуктивності корів».

В період економічного спаду є вкрай важливим зберегти селекційний потенціал молочного і молочно-м'ясного скотарства та ефективного використання генофонду вітчизняних порід великої рогатої худоби. Це завдання можуть виконати племферми і племгосподарства, де належить створити достатньо-ефективну систему обліку і аналізу молочної продуктивності корів.

М. І. Іванова

ТЕЗИ ДО СТАТТІ «ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ОБІГОВОГО КАПІТАЛУ»

На даному етапі фінансове становище більшості українських підприємств у сфері виробництва дуже важке. Це пояснюється недоліком фінансових коштів у промислових підприємств та, в першу чергу, недоліком обігових активів. Роль оборотних коштів для забезпечення безперебійної та стабільної виробничої, фінансової діяльності підприємства залишається домінуючою та підвищується в умовах обмеження наявності власних грошових коштів. Тому заслуговують на особливу увагу аналітичні дослідження проблем аналізу й ефективності управління процесом формування та використання оборотних коштів. Необхідно відмітити, що для реальної оцінки показників оборотних коштів необхідно виходити перш за все із структурних характеристик динаміки оборотних коштів.

Необхідно відмітити, що при визначенні та аналізі обігових (поточних) активів будуть на рівній підставі використовуватися терміни «оборотні (обігові) кошти» та «оборотний (обіговий) капітал» [5].

Таким чином, стан ефективність використання оборотних коштів — одна з головних умов успішної діяльності підприємства.